

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

СТАНОВИЩЕ

от секция: Психология на развитието,
Дружество на психолозите в Република България

ОТНОСНО: Законопроект за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите, внесен на основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България.

Уважаеми госпожи и господи,

Професионалната психологическа общност в България се развива и консолидира от десетилетия. В резултат на това развитие, общността е преодоляла бурите и страстите на своето „юношество“, признала е различните фасети на психологическата практика, отразяващи огромната вариативност в жизнените избори, посоки и предизвикателства пред съвременния човек, и е навлязла в продуктивната и благодатна зрялост на развитието си.

1. Настоящият законопроект е свидетелство за ясната професионална идентичност на психолозите в България

Дружеството на психолозите в България, като национална съсловна организация, инициира и координира усилията на институции и специалисти, професионално ангажирани с обучението и изграждането на кадри, с провеждането на научни изследвания и с практикуването на психологическата професия на различни нива и в различни направления. Законопроектът за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите отразява адекватно Европейския и световен опит в регламентирането на професията и едновременно с това спецификите на българския социален и културен контекст.

2. Своевременност и стратегическа значимост

Необходимостта от регламентиране на професията е несъмнена и наложителна, особено в ситуацията на световна криза, отправяща непосредствени предизвикателства с дългосрочни последици пред индивидите, групите и обществата. Професионалната общност и обществото ни имат огромна нужда от ясна законова рамка, гарантираща както развитието на професията според съвременното научно познание в областта, така и практикуването ѝ според най-високите научни и етични стандарти.

3. Законопроектът предлага оптимален баланс между обща законова рамка и относителна автономност на професионалните направления при регламентиране на специфичните дейности

Законът дефинира базови стандарти за изпълнение на психологическите дейности (чл. 7), но заедно с това задава изискването за разработване на индивидуален стандарт за всяко от професионалните направления: чл. 7 (1). Считаме тази позиция за правилна и принципно важна, тъй като спецификата на дейностите в различните направления предполага различно равнище на професионална компетентност.

4. Необходимостта от обособяване и специфична регулация на психологическата работа с деца, юноши и семейства

Проектозаконът отразява разбирането за особеностите на психологическата работа при определени обстоятелства и със специфични групи хора. От тази гледна точка чл. 20 адекватно описва формирането на секциите в рамките на Дружеството. Затова считаме за правилна и обоснована идеята на Закона за секционната структура на Дружеството, като предпоставка за неговото прилагане в детайли и специфики.

В секция *Психология на развитието* отговорностите на психолозите предполагат работа с деца и юноши в сферата на образованието (в детска градина, училище), в здравни заведения, социални служби и други частни и/или държавни институции и практики. Тези дейности са изключително отговорни и често – свързани с вземане на решение за конкретно дете/юноша, с дългосрочни последици както за него, така и за неговите близки/семейство. Поради тази причина са налице специфични изисквания към професионалната компетентност, които не могат да се ограничат с базовите стандарти, посочени в чл. 7. Затова напълно подкрепяме разписаната в Закона идея, стандартите за всяко от професионалните направления, в частност и за *Психология на развитието*, да бъдат разработени именно от специалистите, отговорни за тяхното изпълнение, в рамките на дадената секция.

5. *Вписване в европейския модел за законова и съсловна професионална регулация на психологическата професия*

Европейската федерация на психологическите асоциации (EFPA) задава широката рамка на направленията на психологическата дейност. Общоевропейският EuroPsy сертификат поставя единни изисквания в образованието и подготовката на специалисти, осигуряващи съблюдаването на стандартите за практикуване на психологическата професия. Проектозаконът създава възможност за бъдещото структуриране на съсловната организация, сертифициране по направления и осигурява разпознаваемост на българските професионалисти. Предвиденото изготвяне на стандарти по различни направления осигурява: (1) гъвкавост и динамичност, съответстващи на развитието на научно-изследователската дейност; (2) стабилност в следването на принципите на практикуване на психологическата професия; (3) готовност за своевременно адаптиране към променящите се нужди и характеристики на съответните потребители.

В заключение: Подкрепяме Законопроекта за съсловната организация и професионалната дейност на психолозите. Застъпваме убедено позицията, че подобен закон е необходим за професионалното развитие на всеки специалист от психологическата общност и изключително важен за защита правата и интересите на гражданите (често в криза или част от най-уязвимите, рискови групи), които се нуждаят от психологическа помощ.

Дата 15 февруари 2021 г.
гр. София

Председател на секция
Психология на развитието: (Доц. д-р Камелия Ханчева)
Секционна комисия:
Проф. дпсн Пламен Калчев
Доц. д-р Мария Трифонова
Доц. д-р Милена Мутафчиева
Гл. ас. д-р Светла Стайкова
Ваня Рачева
Станислав Пандин